

Sølen
verneområdestyre

Årsrapport 2021

Innholdsfortegnelse

1	Bakgrunn	3
2	Verneområdene – status	3
	2.1 Sølen landskapsvernområde	3
	2.2 Fuggdalen naturreservat og Steinfjellet naturreservat.....	3
3	Aktører i verneområdet.....	4
	3.1 Verneområdestyret	4
	3.2 Verneområdeforvalter	4
	3.3 Naturoppsynet.....	4
	3.4 Andre sentrale myndigheter	4
	3.5 Rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg	5
	3.6 Sentrale dokument.....	5
4	Verneområdestyrets arbeid i 2021	6
	4.1 Møter, befaringer og studietur	6
	4.2 Saker.....	6
	4.3 Økonomisk oversikt over midler disponert av verneområdestyret i 2021.....	6
5	Tiltak 2021.....	7
	5.1 Skoleopplegg.....	7
	5.2 Veidekulturfestivalen og markering Sølen LVO 100 år.....	7
	5.3 Skjøtselstiltak og uttak av fremmed art (buskfuru)	8
	5.4 Skilting, merking av stier og registrering av gamle ferdsselsveier.....	8
	5.5 Natursti	8
	5.6 Prosjekt «Gamle bilder».....	8
	5.7 Kartlegging av slitasje på stier og utarbeidelse av kart.....	8
	5.8 Bestilling av SNO tjenester	8
6	Andre aktiviteter, prosjekter og planer	9
	6.1 Hjemmesider og sosiale medier	9
	6.2 Besøksstrategi og besøksforvaltning.....	9
	6.3 Skjøtelsesplan	9
	6.4 Rendalstunet	9
	6.5 Andre møter og arrangement	10
	6.6 Befaring og rapport vedrørende erosjonssikring i Mistra	10
	6.7 UT.no.....	10
	6.8 Forvaltningsplan for Jutulhogget.....	10

1 Bakgrunn

Sølen landskapsvernområde ble opprettet i 2011, Fuggdalen naturreservat ble opprettet i 2008 og Steinfjellet naturreservat ble opprettet i 2009.

I tråd med den nye forvaltningsordningen for nasjonalparker og andre store verneområder ble forvaltningsmyndigheten for Sølen landskapsvernområde delegert til et politisk sammensatt verneområdestyre med representasjon fra Rendalen kommune og Innlandet fylkeskommune ved Miljødepartementets vedtak av 15. mars 2013. Ved utnevnelsen av verneområdestyret vedtok også departementet egne vedtekter som fastlegger styrets mandat og rammer for arbeidet.

Ved brev av 17. august 2015 fra Miljødirektoratet ble Sølen verneområdestyre også delegert forvaltningsmyndigheten for Fuggdalen naturreservat og Steinfjellet naturreservat. Ikrafttredelse for delegeringen ble satt til 1. oktober 2015.

Verneområdeforvalter ble ansatt i 2014 og har kontorsted på kommunehuset i Rendalen.

Årsrapporten gir en samlet framstilling av verneområdestyret og verneområdeforvalter sitt arbeid, gjennomførte tiltak, møter og annen aktivitet.

(Foto: Hilde Nystuen)

Sølenroa. (Foto: Hilde Nystuen)

2 Verneområdene – status

2.1 Sølen landskapsvernområde

Sølen landskapsvernområdet ble opprettet ved kongelig resolusjon 18. februar 2011 med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven). Landskapsvernområdet ligger i Rendalen kommune og omfatter et område på 456,4 km²

Formålet med Sølen landskapsvernområde er å ta vare på et natur- og kulturlandskap med økologisk og kulturell verdi, med opplevelsesverdi og som er identitetsskapende. Området er i Hedmarkssammenheng et egenartet landskap med store naturkvaliteter og opplevelsesverdier, spesielt det karakteristiske Sølenmassivet med omkringliggende landskapsrom. Området har kvartærgeologisk verdifulle landskapsformer og forekomster, og det har områder og forekomster med betydelige verdier knyttet til kulturminner og kulturmiljøer, spesielt kulturminner knyttet til fangstvirksomhet. I formålsparagrafen påpekes det også at allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

2.2 Fuggdalen naturreservat og Steinfjellet naturreservat

Fuggdalen naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon 26. september 2008 med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21,22 og 23. Formålet med Fuggdalen naturreservatet er å bevare et barskogområde som et helhetlig økosystem med ulike skogtyper, et nedbørfelt med myrer, vassdrag og omkransende snaufjell samt naturlig forekommende vann- og landlevende arter. Fredningen skal ivareta spesielle naturtyper som raviner, bekkekløfter, kildeframspring med kildevegetasjon, gransumpskog og bærlyngfurskog. Området har særskilt vitenskapelig og pedagogisk betydning fordi det omfatter et helt nedbørfelt med begrensede tekniske inngrep.

Steinfjellet naturreservat ble opprettet ved kongelig resolusjon 26. juni 2009 med hjemmel i lov 19. juni 1970 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21,22 og 23. Formålet med Steinfjellet naturreservat er å bevare et skogområde som økosystem med alt naturlig plante- og dyreliv. Området utgjør en spesiell naturtype ved at det består av en lite påvirket naturskog med gammel furuskog med god kontinuitet i død ved, og det har særskilt vitenskapelig betydning ved at det inneholder flere sjeldne og sårbare arter.

Både Fuggdalen naturreservat (ca. 52 700 dekar) og Steinfjellet naturreservat (ca. 4 400 dekar) grenser inn til Sølen landskapsvernområde fra vest.

3 Aktører i verneområdet

3.1 Verneområdestyret

Verneområdestyret har i 2021 bestått av følgende medlemmer:

Medlem	Varamedlem	Reprenterter
Hanne Didriksen, leder	Karl Sigurd Hole	Rendalen kommune
Henning Dalbakk	Marit Bjørnstad	Rendalen kommune
Kjerstin Lundgård	Erik Ringnes	Innlandet fylkeskommune

Arkivfunksjonen til verneområdestyret ligger hos Statsforvalteren i Innlandet og postadressen er:

Sølen verneområdestyre
Statsforvalteren i Innlandet
Postboks 987
2619 Lillehammer

Epost: stinpost@statsforvalteren.no
Telefon: 62 55 11 86

3.2 Verneområdeforvalter

Styrets sekretariat består av verneområdeforvalter Hilde Nystuen med kontorsted på kommunehuset på Bergset i Rendalen. Forvalter ble ansatt 1. mars 2014 i en 100 % stilling.

Forvalter er underlagt styret i alle saker, men er formelt ansatt hos Statsforvalteren i Innlandet. Forvalter skal forberede saker for styret, drive informasjon og gjennomføre tiltak, samt holde kontakt med brukerne av områdene.

3.3 Naturoppsynet

Naturoppsynet er den utøvende og kontrollerende delen av forvaltningen av verneområdene. Naturoppsynet kan ikke drive forvaltning, men skal følge opp miljølovgivningen og vedtak fattet av verneområdestyret og andre offentlige myndigheter. Hovedansvarlig for naturoppsynet i Sølen LVO, Fuggdalen NR og Steinfjellet NR er Erik Ola Helstad, som er samlokalisert med verneområdeforvalter. SNO utfører rene oppsynsoppgaver, informasjonsarbeid og gjennomfører tiltak og kartlegginger for verneområdestyret. SNO utarbeider egne årsrapporter der dette gjennomgås.

3.4 Andre sentrale myndigheter

Det er også andre myndigheter som påvirker bruk og tilrettelegging i verneområdet. Sølen LVO, Fuggdalen NR og Steinfjellet NR ligger i sin helhet innenfor Rendalen kommune. Kommunen har ansvaret for arealforvaltningen og god dialog er særlig viktig for innfallsportene og randsonene til verneområdene. Kommunen har myndighet etter plan- og bygningsloven og motorferdselloven. Ofte må brukerne ha løyve fra både verneforskrift og generelt lovverk.

Statsforvalteren hadde forvaltningsansvaret for verneforskriften fram til opprettelsen av verneområdestyret.

Verneområdestyret og SNO på befarng. (Foto: Hilde Nystuen)

Avdelingen naturmangfold og verneområder har erfaring og fagkunnskap som verneområdeforvalteren kan dra nytte av i sitt arbeid, og forvalteren deltar i fagsamlinger der dette er relevant. I tillegg har Statsforvalteren klagerett på vedtak som blir fattet av verneområdestyret.

Innlandet fylkeskommunen er representert politisk i verneområdestyret. I tillegg har fylkeskommunen myndighet etter kulturminneloven og fagkompetanse knyttet til kulturminneforvaltning, reiseliv og tilrettelegging for friluftsliv.

3.5 Rådgivende utvalg og administrativt kontaktutvalg

Et rådgivende utvalg skal sikre involvering av ulike interesser i verneområdene; grunneiere og andre interessenter/organisasjoner. Det rådgivende utvalget skal ikke behandle enkeltsaker, men kunne gi råd til styret i saker som gjelder forvaltningen av verneområdene og være en kanal for brukerinteresser inn i verneområdestyret. Rådgivende utvalg for disse verneområdene er under oppnevning og vil bli medvirkende i arbeidet med besøksstrategien. På grunn av Koronasituasjonen har det ikke vært gjennomført Sølenseminar i 2021, men verneområdeforvalter deltok på fagdagen under Veidekulturfestivalen.

Administrativt kontaktutvalg skal være et forum for å diskutere og avklare saker mellom kommune og forvaltning, samt fungere som en støtte til forvalter i planlegging/gjennomføring av tiltak. Verneområdeforvalter har hatt en god og tett dialog med både kommunen og fylkeskommunen på mange saker 2021. Det er en stor fordel å sitte i kontorfellesskap med kommuneadministrasjonen i Rendalen. Det har vært avholdt to møter i administrativt kontaktutvalg.

3.6 Sentrale dokument

Naturmangfoldloven ble satt i kraft 1. juli 2009, og erstatter Naturvernloven fra 1970. Vedtak fattet etter Naturvernloven er fortsatt gjeldende, men naturmangfoldloven har satt en del nye kriterier til saksbehandling (vurdering av miljørettslige prinsipper etter §§ 8-12) og generelle unntaksregler i verneforskriftene er erstattet av § 48 i naturmangfoldloven.

Verneforskriften for Sølen landskapsvernområde ble fastsatt ved vernevedtaket 18. februar 2011. Verneforskriften er juridisk bindende. Verneforskriften for Fuggdalen naturreservat ble fastsatt 26. september 2008 og verneforskriften for Steinfjellet naturreservat ble fastsatt 26. juni 2009.

Forvaltningsplan for Sølen landskapsvernområde ble godkjent i brev av 12. november 2015. Det er ikke utarbeidet forvaltningsplan for Fuggdalen naturreservat eller Steinfjellet naturreservat, men det er mål om å starte opp dette arbeidet etter at besøksstrategien for Sølen landskapsvernområde er vedtatt.

Hovedformålet med forvaltningsplanen er å trekke opp retningslinjer og konkretisere felles mål for forvaltningen, slik at formålet med etableringen av verneområdet blir ivaretatt. En forvaltningsplan skal være veiledende og være et praktisk hjelpemiddel for å opprettholde natur- og kulturverdiene og fremme formålet med vernet. Den skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel og tilrettelegging. Det er videre et mål at forvaltningsplanen skal etablere gode rutiner for samarbeid og oppgavefordeling mellom aktører lokalt, regionalt og nasjonalt. Den skal bidra til avklaring av hvordan ulike verne- og bruksinteresser skal håndteres.

Befaring med NGI og NVE. (Foto: Hilde Nystuen)

4 Verneområdestyrets arbeid i 2021

4.1 Møter, befaringer og studietur

Oversikt styremøter i 2021:

Dato	Møte	Sted
2/4/2021	Styremøte	Elektronisk
4/9/2021	Styremøte	Elektronisk
5/4/2021	Styremøte	Elektronisk
5/28/2021	Styremøte	Elektronisk
6/22/2021	Styremøte	Galten gård
7/1/2021	Styremøte	Elektronisk
7/5/2021	Styremøte	Elektronisk
7/8/2021	Styremøte	Elektronisk
9/22/2021	Styremøte	Elektronisk
11/4/2021	Styremøte	Røros
12/20/2021	Styremøte	Elektronisk

Sølen verneområdestyre har i 2021 hatt 2 fysiske styremøter og 9 elektroniske møter. Det har vært få fysiske møter pga Covid 19 situasjonen. Vi fikk likevel til en fin befaring til Jota seter, Sandbu, Galten gård og Sølenroa 22. juni. I tillegg ble det gjennomført en to dagers studietur til forvaltningsknutepunktet for Femundsmarka og Forollhogna på Røros i november. To fine dager med innblikk i verneområdene, verneverdier, besøksstrategi, gode tilretteleggings- og formidlingstiltak og sett den nye merkevaren tatt i bruk.

Nasjonalparkforvalterne i Innlandet på besøk. Tur til rusefangstanlegget i Vesle Sølenskarret. Foto: Hilde Nystuen

4.2 Saker

Oversikt over saker behandlet av Sølen verneområdestyre i 2021:

Type saker	Antall saker i 2021
Vei/graving	7
Bygg/endringer av bygg og anlegg	5
Motorferdsel, barmark § 48 NML	1
Motorferdsel, barmark	8
Motorferdsel snødekt mark § 48	1
Motorferdsel, snødekt mark skiløyper/leiekjøring	3
Andre saker	6
Vedtak om økonomi og drift	5
Vedtak om plan og planarbeid	6
Vedtak om tilrettelegging og tiltak	3
Totalt	45

Styret har til sammen behandlet 45 saker. I tillegg kommer referatsaker, drøftings- og orienteringssaker. Verneområdeforvalter behandlet 50 delegerte saker i 2021 og har brukt mye tid på arbeidet med besøksstrategi, oppfølging av avtaler på oppdrag/mulighetsstudier, tiltak og andre prosjekter innenfor verneområdet. Delegerte saker refereres styret i etterkant. Dispensasjon for motorferdsel utgjør mesteparten av de delegerte sakene, og dispensasjon for motorferdsel på snødekt mark inn til hytter og setrer (nyttetransport) er gjeldende for 4 år om gangen. Alle dispensasjonene for forrige 4 års periode gikk ut 30. april 2021, og dermed kom det inn mange søknader på dispensasjon for nyttetransport for ny fireårsperiode høsten 2021.

Mer informasjon om sakene finnes i styrets protokoller som ligger på Sølen verneområdestyre sin hjemmeside. Alle vedtak ligger også ute på www.miljovedtak.no.

4.3 Økonomisk oversikt over midler disponert av verneområdestyret i 2021

Regnskapsoversikt for tiltak, planer og drift av Sølen verneområdestyre i 2021:

Post	Formål	Bevilget	Disponert
1420.31	Tiltaksmidler	150 000	150 623
1420.21	Drift styret	180 000	181 292
1400.21	Besøksstrategi og skjøtselsplan	250 000	246 157

5 Tiltak 2021

Verneområdestyret melder hver høst inn sine behov for forvaltnings- og skjøtselstiltak i verneområdene til Miljødirektoratet som tildeler ut fra en nasjonal prioritering. Verneområdestyret disponerer midlene og prioriterer bruken av dem. I tillegg er det årlige bestillingsmøter med lokalt SNO. Bestillingsmøtene er en prosess mellom verneområdestyret og SNO der styret melder inn behov for tiltak de ønsker SNO skal utføre i verneområdet. SNO gjør deretter en vurdering ut fra styrets tiltaksplan og føringer i statsbudsjett samt strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder. Ut over tiltaksmidlene brukes også personressurser i form av arbeidstid fra lokalt SNO og verneområdeforvalter.

Sølen verneområdestyre ble tildelt kr. 150 000,- i tiltaksmidler over post 1420.31 for 2021.

Det er betydelig mindre enn det vi søkte om. Miljødirektoratet begrunnet det med at det var større søknad enn disponibel ramme. De tiltakene som ble prioritert var uttak av fremmede arter og skjøtselstiltak, samt tilretteleggingstiltak hvor besøksstrategi var på plass. Det ble ikke prioritert midler til vedlikehold, utkjøring av ved mm eller naturveiledningstiltak som opplegg for skoleklasser, utstillinger o.l.

Det ble ikke bevilget tiltaksmidler til markering av 10 års jubileum, skoleprosjektet eller tematurer. Spesielt skuffende var det at skoleprosjektet som vi har gjennomført i flere år nå og som er meget godt mottatt lokalt, ikke ble prioritert. Styret så det som spesielt viktig å kunne benytte noen midler årlig til å opprettholde formidling om verneverdiene og vår naturarv til skolene som vi allerede er godt gang med. Det ble dermed prioritert å gjennomføre skoleprosjekt som tidligere med midler fra drift av styret.

5.1 Skoleopplegg

Det er et stort behov for økt kunnskap blant barn og unge om naturarven/naturverdiene lokalt. Utviklingen av treårige skoleopplegg for 5.-7. klasse er gjort i samarbeid med firmaet Fjelldriv og er meget godt mottatt av barneskolene i Rendalen. Temaene er basert på verneverdiene og foregår innenfor Sølen landskapsvernområde og Jutulhogget naturreservat. Tema i 2021 var geologi og landskap og vi hadde en fin dag sammen i Jutulhogget 15. september. Målet var å gi elevene kunnskap om kvartærgeologi, verneverdier i naturreservatet og bli kjent med Jutulhogget. Historien om Rendalsjutulen og Glåmdalsjutulen hørte selvsagt med.

5.2 Veidekulturfestivalen og markering Sølen LVO 100 år

10 års jubileumet for Sølen landskapsvernområde ble markert under Veidekulturfestivalen i september. Verneområdeforvaltere holdt innlegg på fagdagen med temaet «Sølen landskapsvernområde – 10 år med skjøtsel og forvaltning – hva med de neste 10?». I tillegg deltok verneområdeforvalter og SNO på familiedagen med bålcaffe, natursti og pil og bue. Ola Otnes leste Ulveslaget ved lavoen vår og det ble en rørende og stemningsfull stund med mange tilhørere.

Skoleklasse på tur til Jutulhogget. (Foto: Hilde Nystuen)

5.3 Skjøtselstiltak og uttak av fremmed art (buskfuru)

Hovedtiltakene i sommer var skjøtselstiltak jf. skjøtelsplan for seterområdene og i den forbindelse ble det også sjekket ut Nofence i samarbeid med beitebrukerne. Vi trenger noe mer tid for å beslutte om Nofence vil kunne virke optimalt innenfor området og har i samarbeid med kommunen satt av 150.000,- til skjøtselstiltak i fond i kommunen.

Under feltarbeidet til NIBIO i forbindelse med utarbeidelse av skjøtelsplan ble det oppdaget at det er et ganske stort område med buskfuru i Skånboraket. Dette ble kartlagt og tas inn som tiltak i skjøtelsplanen som følges opp i 2022.

5.4 Skilting, merking av stier og registrering av gamle ferdselsveier

Oppsetting av retningskilt på de mest brukte stiene i verneområdet ble gjort sommeren 2017. Det påbegynte arbeidet fullføres når besøksstrategien er vedtatt. Det kan være behov for noe etterbestilling av skilt og stolper, og det må ses nærmere på merking av stiene.

Den gamle ferdselsveien/seterveien fra Lomnes til Femundsundet er delvis midlertidig merket v/Jan Risbakken. Det gjenstår å gps plotte stien. Jens Tore Løken gått opp igjen kløvstien til Åkrådalen/Fiskevollen og Jostein Haugseth har gått opp gamle stier fra Østagrenda til Bergevollen og videre til Skånboraket, Veslesetra og Misterdalen og Engerdalsveien til Volltjønnna. Stiene gps-merkes og de gamle ferdselsveier inngår i arbeidet med besøksstrategien.

5.5 Natursti

Det er nå godkjent en natursti i henhold til den nye merkevaren til Norges nasjonalparker. Dette er stolper i malmfuru med mindre vippekilt med korte tekster og bilde. Det er bestilt og mottatt 20 stolper til natursti. Denne stien må forankres i besøksstrategien, men det er naturlig å se på blant annet Rendalstunet som aktuelt sted å sette den opp jf. mulighetsstudiene. Det jobbes med innhold (tekst, bilder) på natursti som først settes opp når besøksstrategien er godkjent.

5.6 Prosjekt «Gamle bilder»

Sølen verneområdestyre har satt i gang et prosjekt med å samle inn gamle bilder fra Sølen landskapsvernområde for å visualisere bruken og landskapet tidligere og sammenligne det med dagens landskap og bruk. Dette vil til slutt kunne bli en utstilling. Anno har fått oppdraget på skanning/digitalisering av gamle bilder og søk etter bilder fra dette området i Anno Musea i Nord Østerdalen sitt fotoarkiv og eventuelle andre fotoarkiv. Det er inngått avtale med Tur og Natur om å refotografere 15 av bildene for å se på både endring i bruk og endring i landskap. Et bilde ble refotografert i april 2021 og stilt ut på Rendalstunet under Veidekulturfestivalen. Arbeidet fortsetter i 2022.

5.7 Kartlegging av slitasje på stier og utarbeidelse av kart

Atle Ilsaas har på oppdrag av verneområdestyret filmet med drone stien fra Gravåsen til Sølensskaret. Dette materialet kan benyttes i besøksstrategiarbeidet, i overvåking av stiens utvikling framover og i forhold til vurdering av type tiltak som kan settes inn.

Erin Sandberg har bistått verneområdeforvalter med karttjenester knyttet til arbeidet med besøksstrategi.

5.8 Bestilling av SNO tjenester

I 2021 har SNO benyttet 6 dagsverk til oppsyn av motorisert ferdsel, i hovedsak vinterstid. Det er registrert lite ulovlig kjøring. Tilsyn av rovvilt tar det meste av SNO sin tid, men de har også vernebrillene på når de er ute på oppdrag. Fiskefellen i Misterdalen er klargjort til å transporteres ut. I tillegg deltok SNO på familiedagen på Veidekulturfestivalen sammen med verneområdeforvalter. SNO har også satt ut og tatt inn begge ferdselstellerne som har stått ute i sommer og levert rapport. Tellerne stod ved hovedstiene til Sølentoppen ved Gravåsen.

Rovvilt tar det meste av tiden til SNO lokalisert i Rendalen og det er mye uforutsigbarhet med tanke på tidsressurs for å bistå verneforvaltningen. Det er generelt for lite SNO ressurs til verneområdene i Innlandet. Sølen verneområdestyre ønsker å synliggjøre behovet for økt SNO ressurs.

Registrering av gamle ferdselsveier med Jostein Haugseth. (Foto: Hilde Nystuen)

6 Andre aktiviteter, prosjekter og planer

6.1 Hjemmesider og sosiale medier

Sølen verneområdestyre har egen nettside www.nasjonalparkstyre.no/solen. Her ligger det informasjon om verneområdeforvaltningen, oversikt over styremedlemmer, møteinnkalling og protokoll fra styremøter m.m. Det er i tillegg opprettet side på facebook og instagram for Sølen landskapsvernområde. Dette er viktige plattformer for å nå bredt ut med informasjon.

Verneområdeforvalter jobber med tekst og bilder for både Jutulhogget og Sølen på egen nettside for besøkende under www.norgesnasjonalparker.no. Nettsiden vil lanseres når besøksstrategien er vedtatt. Her skal det linkes videre til Sølen verneområdestyre sin nettside som ble revidert i 2021.

6.2 Besøksstrategi og besøksforvaltning

Prosjektplan for besøksstrategi for Sølen landskapsvernområde ble vedtatt av verneområdestyret 03.12.15 og revidert sist gang i styremøte i desember 2021. Arbeidet med besøksstrategi er i slutfasen og planen er at den vil komme på høring i 2022. Det er i perioden 2016-2021 gjennomført en omfattende kartlegging av kunnskapsgrunnlaget.

På grunn av Covid-19 situasjonen har det ikke vært lett å gjennomføre alle de møtene som var planlagt. Men

verneområdeforvalter er i dialog med de aktuelle aktørene i området og prøver å gjennomføre flere mindre møter og annen form for dialog (teams, info pr. epost osv) for å sikre god medvirkning i prosessen framover til ferdig plan.

6.3 Skjøtselsplan

Det ble høsten 2019 inngått avtale med NIBIO om et oppdrag på prosjekt «Kulturhistorie og skjøtsel i Sølen landskapsvernområde». Første del av prosjektet ble satt i gang i januar 2020 og hadde som formål å undersøke og dokumentere kulturhistorien og driftstradisjoner innenfor området. Lokale aktører ble intervjuet og involvert i arbeidet. Andre del av prosjektet med feltarbeid ble gjennomført i august 2020. NIBIO har i 2021 jobbet med å ferdigstille en skjøtselsplan for de fire seterområdene Skånborket, Misterdalen, Horndalen og Nysetra og utkast til skjøtselsplan ble presentert for setereierne i et møte våren 2021. Metoden som benyttes i arbeidet er «Skjøtselsplan for helhetlige kulturlandskap». Høsten 2021 ble det inngått en avtale om et tilleggsoppdrag for Lomnesmistra og Åkrådalen seter. Dette arbeidet gjennomføres i 2022.

6.4 Rendalstunet

25. juni arrangerte Rendalen kommune offisiell åpning av Rendalstunet hvor verneområdeforvalter og leder av Sølen verneområdestyre deltok. I besøksstrategi for Sølen LVO er Rendalstunet hoved-innfallspunkt til landskapsvernområdet og hovedinformasjonspunkt for verneområdene i kommunen.

Ola Otnes leser ulveslaget. Veidekulturfestivalen. (Foto: Hilde Nystuen)

6.5 Andre møter og arrangement

Verneområdeforvalter har deltatt på avdelingsmøter og faggruppemøter hos Statsforvalteren i Innlandet i hovedsak via teams på grunn av Covid 19 situasjonen. Det ble avholdt vernefagsamling i regi Miljødirektoratet i Trondheim i oktober. Til sammen er det nå 12 nasjonalpark- og verneområdeforvaltere i Innlandet. Dette er en styrke for verneområdeforvaltningen og gi større muligheter for å dele erfaringer og samarbeide om prosjekter framover. Vi har hatt jevnlig møter på teams gjennom året og alle forvalterne var invitert til en todagers samling i Rendalen i september. Det ble besøk både på Fiskevollen, Rendalstunet og Jutulhogget. I tillegg har verneområdeforvalter vært på flere befaringer for å bli bedre kjent i landskapsvernområdet.

6.6 Befaring og rapport vedrørende erosjonssikring i Mistra

Sølen verneområdestyre ga i 2019 dispensasjon til å reparere tidligere sikringstiltak i Mistra i Misterdalen. Det ble våren 2021 søkt om et mer omfattende sikringstiltak med blant annet bruk av sprengt stein. Verneområdeforvalter orienterte styret om at det må innhentes mer vassdragsfaglig kompetanse for å vurdere erosjonsfaren og omfang/type sikringstiltak som er nødvendig og som ikke er i strid med verneformålet og verneverdiene i landskapsvernområdet. Mistra er verna vassdrag og Sølen verneområdestyre er vassdragsmyndighet.

Verneområdeforvalter var i juli i kontakt med Miljødirektoratet for å høre om det var mulig å få supplerende midler til å innhente mer vassdragsfaglig kompetanse i saken. Det var ikke midler til overs, men det var greit å omdisponere noe midler fra potten til forvaltningsplan/besøksstrategi. Det ble

gjort. Verneområdeforvalter tok kontakt med NVE og NGI som deltok på befaring i september for å se på behovet for flomsikring. I etterkant har NGI utarbeidet et befaringsnotat med forslag til videre arbeid og som gir et bedre grunnlag for vurdering av behovet for flomsikring og type tiltak. Mistra er verna vassdrag i tillegg til å ligge innenfor Sølen LVO og Fuggdalen NR. Det er viktig med et godt kunnskapsgrunnlag for å sikre at eventuelle inngrep blir minst mulig.

6.7 UT.no

I 2021 ble det inngått en avtale mellom UT.no og Miljødirektoratet som innholdsleverandør. I den forbindelse ble det startet et pilotprosjekt mellom Statsforvalteren Innlandet og UT.no for 2021-2022. Målet med samarbeidet er å gi økt kunnskap om nasjonalparker og øvrige verneområder, slik at det kan bidra til naturvennlige friluftaktiviteter og ferdsel, i henhold til verneformål og besøksstrategier. Prosjektet er todelt hvor en del går på å kommunisere føremeldinger og OBS -varsler for å varsle om værforhold og hendelser for å sikre sikkerheten til turfolk i Norge og den andre går på informasjon til UT- brukere. Det er et behov for å synliggjøre og øke kunnskapen rundt ferdsel i nasjonalparker og øvrige verneområder.

6.8 Forvaltningsplan for Jutulhogget

Verneområdeforvalter har bistått Statsforvalteren i Innlandet med å utarbeide forvaltningsplan og besøksstrategi for Jutulhogget naturreservat. Planene sendes på høring når frivillig vern prosessen deler av naturreservatet er avklart. Besøksstrategien for Jutulhogget er viktig å se i sammenheng med besøksstrategien for Sølen landskapsvernområde.

Jens Tore Løken guider nasjonalparkforvaltere på Fiskevollen. Foto: Hilde Nystuen

